

Sosiaali- ja terveysministeriö
Johtaja Kari Paaso
Hallitusneuvos Ismo Tuominen
kirjaamo.stm@stm.fi

VIITE: Lausuntopyyntö STM075:00/2011

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI ALKOHOLILAIN KOKONAISUUDISTUKSEKSI

MBH Breweries Oy (Saimaan Juomatehdas ja Malmgårdin Panimo) kannattaa täysin Pienpanimoliiton esitystä ja kantaa ko. asiassa.

Yhtiömme esittää lisäksi huolen alkoholiverolain 9 §:n tulkinnasta seuraavilla perusteilla.

Pienpanimotoiminta on tärkeä osa suomalaista olutkulttuuria. Pienpanimotoiminta on laajentunut ja monipuolistunut merkittävästi viimeisten vuosien aikana. Näin ollen myös Alkoholiverolain 9 §:n tulkinnalla on kasvava merkitys yhä suuremmalle joukolle panimotoiminnan harjoittajia. Alkoholiverolain 9 §:n tarkoituksena onkin nimenomaisesti ollut pienpanimoiden työpaikkojen säilyttäminen ja niiden lisääminen, alan kilpailun lisääminen ja suomalaisen olutkulttuurin elvyttäminen.

Alkoholiverolain 9 §:n mukaisella pienpanimohuojennuksella ja säännöksen tulkinnalla on siten suuri merkitys koko toimialalle. On tärkeää, että säännöstä tulkitaan neutraalilla ja läpinäkyvällä tavalla ja että säännöksen tulkintakäytäntö olisi läpinäkyvää ja selkeää toiminnan harjoittajille. Toimijoiden on nykyisellään mahdotonta arvioida säännöksen tarkoittaman huojennuksen edellytysten täyttymistä ilman Tullin antamaa ennakkoratkaisuhakemusta. Nykyisellään lainsäätäjän lakiin jättämän harkintamarginaalin käyttö näyttäytyy toimijoille häilyvänä. Pienpanimoyritysten harjoittaman yhteistyön, verotuksen neutraliteettiperiaatteen ja ennakoitavuuden sekä toimijoiden yhdenvertaisen kohtelun näkökulmasta olisi hyvin tärkeää saada ohjaavaa oikeuskäytäntöä ja ohjeistusta siitä, miten säännöksen edellytyksiä huojennuksen myöntämisestä tulee tulkita. Tulkinnalla on myös huomattava taloudellinen merkitys alan toimijoille ja toimijoiden edellytyksille aloittaa tai jatkaa pienpanimoliiketoimintaa ympäristössä, jossa pienpanimot kilpailevat alan suurten toimijoiden kanssa ilman mahdollisuutta hyödyntää suurempien kilpailijoiden skaala- ja muita etuja.

Nykyisellään Alkoholilain 9 §, siihen liittyvät lain esityöt tai Tullin ohjeistus asiasta eivät anna selkeitä ja yksiselitteisiä tulkintaohjeita säännöksen soveltamiseen. Tämä puute luo erityisen tarpeen selkeyttävälle oikeuskäytännölle, sillä alan toimijoilla on tarve tiedostaa vähennykseen oikeuttavan toiminnan tunnusmerkit konkreettisissa tilanteissa etukäteen, eikä muutoksenhaku mukaan lukien useita vuosia kestävien ennakkoratkaisuprosessien jälkeen.

Riippumattomuuden käsite

Alkoholiverolain taustalla vaikuttavan Rakennedirektiivin 4 artiklassa todetaan, että panimon tulee olla oikeudellisesti ja taloudellisesti muista panimoista *riippumaton*. MBH Breweries Oy pyytää, että lainsäätäjät selventäisivät *oikeudellisen ja taloudellisen riippumattomuuden* määrittettä.

Asiassa on kysymys Alkoholiverolain 9 §:n tulkinnasta. Alkoholiverolain 9 §:n 1 momentin mukaan, jos verovelvollinen esittää luotettavan selvityksen siitä, että *olut on tuotettu oikeudellisesti ja taloudellisesti muista panimoista riippumattomassa panimossa*, joka toimii fyysisesti erillään muista panimoista eikä harjoita lisenssivalmistusta ja jonka kalenterivuoden aikana tuottaman oluen määrä on enintään 15 000 000 litraa, oluesta suoritettavaa alkoholijuomaveroa alennetaan 2 momentin mukaisesti.

Säännöksen 1 momentin mukaan oluen tulee olla tuotettu *oikeudellisesti ja taloudellisesti muista panimoista riippumattomassa panimossa*, jotta ne olisivat oikeutettuja lainkohdassa kuvattuun pienpanimoalennukseen. Alkoholiverolain 9 §:n esitöissä (HE 65/1997) on todettu, että *riippuvuus* voi perustua osake- tai muuhun omistukseen, rahoitukseen tai tosiasiallisiin päätöksenteko- tai vastaaviin järjestelyihin. Tätä edellytystä oluen tuottamisesta oikeudellisesti ja taloudellisesti muista panimoista riippumattomassa panimossa tulee pienpanimoliiton käsityksen mukaan tulkita siten, että *riippumattomuutta arvioidaan tosiasiallisen määräysvaltasuhteen perusteella*. Mikä tahansa rakenteellinen sidos ilman määräysvaltaa ei aikaansaa riippuvuutta.

Rakennedirektiivin kuvaama Yhtiöiden kohteleminen valmisteverotuksessa yhtenä pienenä riippumattomana panimona

MBH Breweries pyytää, että mikäli pienpanimo todetaan *oikeudellisesti ja taloudellisesti riippuvaiseksi toisesta pienpanimosta*, niitä tulee kuitenkin kohdella yhdessä pienenä riippumattomana panimona Alkoholiverolain 9 §:ää tulkittaessa, kun otetaan huomioon Rakennedirektiivin 4 artiklan 2 kohdan tulkintavaikutus. *Näin ollen ne täyttävät yhdessä Alkoholiverolain 9 §:n mukaisen edellytyksen oluen tuottamisesta oikeudellisesti ja taloudellisesti muista panimoista riippumattomassa panimossa*. Yhtiöt ovat siten oikeutettuja pienpanimoalennukseen.

Lain tulkinta EU:n rakennedirektiivin mahdollistamalla tavalla on alan toimijoille tärkeä asia, jotta yritykset pystyvät kehittämään liiketoimintaansa ja työllistämään lisää henkilöitä kasvavalla ja kehittyvällä alalla. Epäselvän tulkinnan jättäminen lakiin tekee viranomaisille mahdollisuuden tulkita "oikeudellisesti ja taloudellisesti riippumattomuutta" -mielensä mukaan (kuten Tulli on tehnyt!)

Ystävällisin terveisin,

Jussi Laukkanen, KTM
toimitusjohtaja
jussi.laukkanen@saimaanjuomatehdas.fi
tel. +358 504914480

MBH Breweries (Saimaan Juomatehdas ja Malmgårdin Panimo)
Insinöörinkatu 7
50150 Mikkeli
Finland